

Milí čtenáři Buňky, milí žáci, rodičové a.... prostě všichni ostatní

Neuvěřitelné se stalo skutečností a my tu máme opět to nejtajemnější, nejvoňavější a nejočekávanější období v roce - Vánoce. Tedy jak pro koho. Maminky by zřejmě raději vyměnily rozpálené trouby, neumytá okna, nakupování dárků, a jehličí zabodané do kobereců za letní pohodu na zahradě, ale co naplat. Vánoce jsou tady a jsou hlavně pro Vás, děti. Přeji Vám, aby se splnilo vše, po čem toužíte a aby se ten vánoční čas stal obdobím klidu a pohody i pro nás ostatní.

Protože se „uvidíme“ až v novém roce, začněte ho s optimismem, tolerancí a úsměvem, aby pro vás byla po celých 365 dnů ta „desítka“ šťastná.

Vaše Buňka

MÁME DOMA BOROVÍČKU,
MÁ STO BODLIN, SNAD I VÍCE,
AŽ JI S TÁTOU NAZDOBÍME,
BUDE VELKÁ PARÁDNICE

P R á c e N a t é m a

JAK?

Existuje něco, s čím si neumíte poradit? Třeba vám návody devátáků přijdou vhod

JAK SE ZAREGISTROVAT NA PORTÁLU LIBIMSETI.CZ

Každý z nás jednou přijde do bodu, kdy má celý internet prolezlý skrz naskrz a chce víc než jen hrát pořád dokola ty samé hry. Touží spíše po pokecu a seznámení s novými lidmi. Pokud jste i vy uvízlí v tomto uzavřeném kruhu, existuje pro vás mnoho internetových stránek.

K registraci potřebujete: počítač, připojení k internetu a email.

Ze všeho nejdříve otevřete internet a do horní lišty napište www.libimseti.c. Před vámi se načte modrobílá

stránka. Na ní bude vlevo nahoře světle modré okénko. Klikněte na odkaz registrovat se. Hlavní stránka zmizí a objeví se tabulka Registrace. Do ní vyplňte uživatelské jméno (přezdívkou), heslo, svůj email, pohlaví, datum narození, okres a opište kontrolní kód. Nakonec stačí odkliknout tlačítko, že souhlasíte s provozními podmínkami a je hotovo.

Odted můžete nonstop chatovat, seznamovat se a diskutovat. Před vámi se otevřelo mnoho nových možností.

Martina Litošová

JAK ZATOPIT V KOTLI

Doma je zima, půjdu si zatopit v kotli. Nejdříve si vyroštují kotel a vyberu popel, připravím si pilu a sekyru. Pilou nařežu menší špalíky a část jich nasekám na třísky. Na dno kotle si při-

pravím papír, na něj naházím třísky, na ně větší špalíčky. Zavřu horní víko a otevřu klapku do komína. Otevřu si dolní dvířka, vezmu si sirky a zapálím to. Až se to rozhoří, zavřu klapku do komína, přivřu dvířka a zapnu čerpadlo. Postupně přikládám. A je teplo.

Jana Šejnová

JAK PROVÉST STABILIZOVANOU POLOHU

Stabilizovaná poloha je určena pro pacienty v bezvědomí, kteří dostatečně dýchají a mají zachovalou srdeční činnost.

Klekneme si k boku postiženého. Dolní končetinu postiženého (tu, která je k nám blíže) pokrčíme v kolenní. Horní končetinu (opět bližší k nám) zasuneme pod hýždě postiženého, můžeme si pomoci tím, že zatlačíme na pokrčené

koleno směrem od sebe, tak jakoby nadzdvihneme jednu hýžď. Dále položíme horní končetinu, která je od nás vzdálenější přes břicho postiženého a tahem za rameno této ruky převálíme pacienta na bok. Pomáháme si při tom druhou rukou, kterou pokrčené koleno tlačíme bokem k zemi.

Po převálení zkontrolujeme, jestli má pacient spodní rameno za sebou a neleží si na něm, měl by totiž ležet spíše na prsu.

Dále tlakem na bradu a čelo vytvoříme co největší záklon hlavy a tvář položíme na hřbet ruky, která je dlaní k zemi, aby nedošlo k vdechnutí případných zvratků. Hlava je tak podepřena vlastní rukou a stabilizovaná.

Tomáš Schick

JAK VYTŘÍT PODLAHU

Vytírání podlahy se může zdát jako lehce zvládnutelná činnost, avšak je mnoho zásad, které je třeba dodržet. U této činnosti se projevují také zdravotní potíže a to kvůli tomu, že je člověk málo fyzicky zdatný. Tato činnost s sebou přináší i psychické zatížení, které se projevuje u mužů. Ty většinou podlahu pouze polijí vodou a myslí si co je mokré to je čisté. Některým mužům středního věku se také špatně vzpomíná na to, jak ve vojenské službě drhli podlahu kartáčkem na zuby a tkaničkou od bot.

Uvedeme si zde pár zásad a pomůcek potřebných k vytírání. Abychom splňovali všechny hygienické požadavky, tak si navlékneme gumové rukavice. Taký je možno si vzít ochrannou roušku, ale to pouze v kritických stavech podlahy. Když toto všechno splňujeme, vezmeme si kýbl a napustíme ho vlažnou vodou. Do vody přidáme nějaký čistící přípravek dle vlastní-

ho výběru. Připravíme si nějaké koště. Kýbl s vodou si přemístíme na plochu, která se bude vytírat. Vezmeme si s sebou koštětko a lopatku.

Plochu si nejdříve zameteme koštětkem. Nečistoty nameteme na lopatku a odložíme někam dál, abychom si to nerozsyпали. Pak vezmeme hadr, vymáčkáme ho v kýblu s vodou, poté ho rozprostřeme po ploše a zabalíme jím čistící část koštěte. Koště pak pevně uchopíme svými pažemi, a tahavými pohyby od sebe a k sobě vytíráme podlahu. Tuto činnost zopakujeme několikrát, abychom dosáhli maximální čistoty.

Po vytření podlahy vymáčkáme hadr ve vodě. Vodu vylijeme do odpadu. Kýbl řádně vypláchneme, necháme usušit a uklidíme do úložného prostoru. Hadr vypláchneme vodou a necháme usušit. Lopatku se zametnými nečistotami vysypeme do koše.

Jan Jech

VERŠOTEPCE ZE SEDMIČKY

V hodinách literatury pouze nečteme, ale na spisovatele si také hraje. Přes podzimní prázdniny děti dostaly úkol, vytvořit si vlastní báseň. A jak to v sedmé třídě dopadlo?

Patrik Müller

*Denně chodím do školy
doma přepisuji úkoly.
Nejradši mám svačinu
ta se hodí do rýmu.
Nejlepší jsou přestávky,
když běháme, dostaneme poznámky.*

Antonín Charvát

*Chtěl bych bydlet v Praze,
tam se žije blaze.*

*V Povrlech se moc dobře nežije,
sotva padesátky se tady člověk dožije.
Všichni všechno hned se dozvěděj,
i když vlastně vůbec nic nevěděj.
Každý každýho jen pomlouvá,
že ten nejlepší je, si namlouvá.
Prostě je tady každý chytřej až moc,
proto zas volám o pomoc.*

Kateřina Čierna

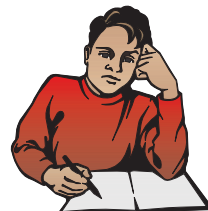
*Byla jedna paní,
měla velký dům.
Potom spoustu koní,
za domem pak dvůr.*

*A já vždycky chtěl,
podívat se do zahrady.
Potom jsem běžel,
když zjistila, že jsem tady.*

*Koní spoustu měla,
pohládit jsem si je chtěl.
Jednou mi to dovolila
a já zůstat u nich měl.*

*Jednou totiž, zrána,
když jsem šel kolem,
stěhovák nakládá,
sbohem koním všem.*

*Paní se odstěhovala,
přišel tam podivný pán.
Už tam nejsou krásní koně,
zbyla tam jen prázdná stáj.*

Ačkoli jsme zážitky z pobytů v Tornově mlýně vytiskli již v minulém čísle našeho časopisu, rádi bychom se s vámi podělili ještě o jeden příspěvek

ZÁPISKY Z TORNOVA MLÝNA

■ PRVNÍ DEN:

Sotva jsme dojeli, vybalili jsme si věci a šli jsme do jídelny. Paní učitelka nám řekla pravidla a šli jsme na pokoje. Pak

nás zavolali na oběd. Pak jsme měli odpolední klid, a pak jsme šli k rybníku Chmelaři.

■ DRUHÝ DEN:

Dnes byl rušný den. Byli jsme na Helfenburku. Než jsme tam došli, prošli jsme pěkné lesní bludiště. Na hrad jsme jeli kousek autobusem, ale zpátky jsme to šli po svých.

■ TŘETÍ DEN:

Dnes jsme měli zvláštní den. Mně se líbil, protože mám hned dva zážitky. Byli jsme na kozí farmě Držovice. Uká-

zali nám, jak se dojí kozy, řekli nám, jak se vyrábí sýr a nechali nás i honit kozy a ještě jsme ochutnali sýr, který vyrobili. Když jsme dorazili, hráli jsme vybiku.

■ ČTVRTÝ DEN:

Dnešní den se mi taky líbil. Přijel sem myslivec a řekl nám hodně věcí. Ale ještě před tím jsme s ním šli na procházku. Ten den se mi moc líbil. Ale to není všechno, pak večer jsme opékali chleba nebo buřty. V noci jsme měli stezku odvahy, ale já se nelekla. Stejně to byly jenom učitelky.

Karolína Kurendová, 2. třída

V ý l e t

za historií

PÁTÁCI POZNÁVAJÍ HISTORII DĚČÍNSKÉHO ZÁMKU

V úterý 8. prosince vyjeli naši pátáci na historickou exkurzi do děčínského zámku. Cestou na zámek jsme si prohlédli sochu dr. Miroslava Tyrše, zakladatele Sokola a tvůrce tělovýchovného názvosloví (předpažit, stoj spatný...), vyslechli si pověst o „Pastýřské stěně“ a prošli se po nejstarším řetězovém mostě. Cestou jsme navštívili místo a vykopávky středověkého Děčína.

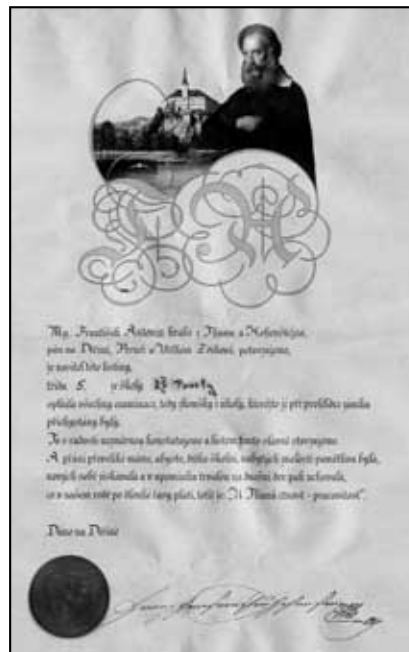
Po příchodu na zámecké nádvoří se nás ujala příjemná paní průvodkyně, která nás s milým úsměvem provedla po prostorách zámku. Pro žáky byla připravena řada úkolů, za které dostávali groše do měšce. V prvním úkolu žáci se zavázanýma očima ochutnávali a hádali dobroty, které jedly hraběcí děti. Dobroty se lišily od dnešních laskomin. Hraběcí děti nejedly žádnou čokoládu, ale kandované ovoce, piškoty, křížaly aj.

V hudebním salonku nás čekala hudební produkce na cembalo - před-

chůdce klavíru. Děti hádaly název písně a poslechli jsme si i Děčínský valčík, který na zámku složil Frederik Chopin. Dozvěděli jsme se, že hraběcí děti vstávaly každý den v šest hodin, a celý den se učily až do 18.00 do večera. S ostatními dětmi nechodily ani sáňkovat. Když něco chtěly, musely svému tatínkovi hraběti sepsat oficiální žádost a pokud tam byla chyba, tatínek hrabě to nepovolil.

Krásný úkol byl v módním salonku, kde byla spousta garderobiéry - módních doplňků, vějířů, šatů, klobouků. Paní průvodkyně vybrala Ondru Musila jako hraběte a Kátu Lachmanovou jako hraběnkou. Oba žáci si pak vybrali každý dva komorníky a komorné, kteří jim pomohli vybrat správné oblečení na vycházku v 19. století. O každém kusu šatstva jsme se dozvěděli spoustu zajímavostí.

Nakonec jsme se shromáždili ve velkém zrcadlovém sálu, kde bylo vyhodnocení. Pana učitele Kotena převlékli v kostyměrně za pana hraběte Thuna a

ten pak za zvuku fanfár předal žákům pergamen, že úspěšně splnili všechny stanovené úkoly.

Poté jsme navštívili aquapark a užili si vodní radovánky v divoké řece a na tobogánech. Domů jsme se vrátili plni zážitků a nových poznatků.

Žáci páté třídy

Exkurze

do sběrného dvora

EXKURZE DO SBĚRNÉHO DVORA

Dne 3. 11. se žáci odpoledního vyučování - Tvorba časopisu a Práce s počítačem (my) + Přírodovědná praktika, vydali na exkurzi do sběrného dvora firmy AVE v Ústí nad Labem.

Po příchodu, zhruba ve 14:30 nás uvítal průvodce, který nám začal vyprávět o všem, co se sběrného dvora týká a co vše se v něm dělá. Po uvítání jsme začali s prohlídkou.

Při prohlídce jsme viděli různé stroje, díky kterým se třídí odpad. Ale stroje nemohou dělat všechno. Spíše napomáhají lidské práci. Jedna z věcí, která mě osobně zaujala, byl třídící pás na plastové odpadky. Po třídícím pásu jezdily různé druhy plastových lahví.

Na každé straně pásu byl jeden člověk, který měl za úkol sebrat z pásu určitý druh lahve a dát ji do konkrétní popelnice určenou právě pro ten druh. Tato práce sice napohled vypadá snadně, ale ani zdaleka to tak není. Je potřeba se u ní soustředit a být obezřetný, aby náhodou ten kus odpadu, který

má pracovník sebrat, neputoval dál. Navíc je normální směna až 12 hodin.

Rozhodně bych tuto práci nedoporučoval, maximálně jako poslední možnost.

Kromě plastu se tam třídil i papír, který byl poslán po pásu k lisování.

Výsledkem byl ohromný balík slisovaného papíru, vážící až 200kg.

Zbytky odpadků, které nebyly odebrány ke třídění, byly nakonec odváženy na skládku.

Po skončení prohlídky jsme se rozloučili s průvodcem a s novými poznatky odešli domů. **Karel Hofmann**

Sběrný dvůr firmy AVE najdete

na adrese:

Neštěmická 779/4, 400 07

Ústí nad Labem-Krásné Březno

Telefon: +420 475 316 211

Otvírací doba:

7:00 - 15:00

Dne 3. 11. 2009 se vydali žáci z přírodovědných praktik a tvorby časopisu na exkurzi do Sběrného dvora v Krásném Březně.

Jeli jsme vlakem ve 13:42 a kolem 14:15 jsme dorazili ke Sběrnému dvoru. Zde nás uvítal pan průvodce, vysvětlil nám jak se co bude dít a vyrazili jsme za ním.

Ukázal nám, jak se lisuje papír, plast, jak se to třídí, řekl nám i příhodu při přebírání plastu, že vytáhli mrtvou kočku.

Když jsme to konečně prošli, pan průvodce se s námi rozloučil a my jsme si v klídku mohli sami dojít na nádraží, něco si jít koupit, nebo někdo jel i do Ústí nad Labem, ale než odjeli tak museli dát paní učitelce lísteček od rodičů s tím, že můžou jet sami kamkoli.

Ti, kteří nejeli do Ústí nad Labem, se sešli s paními učitelkami na nádraží v daný čas, kdy nám řekly a společně jsme dojeli domů.

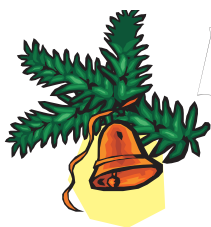
Tereza Kadlecová

Víte, že...

■ Sběrný dvůr v Krásném Březně je 2. největší v České republice.

■ Jeden balík papírů může vážit i 500 Kg. A jeden balík plastu 260 Kg.

Ve školní družině

DĚJE SE NĚCO VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ?

Samozřejmě že ano. Nejen, že si děti spontánně hrají a každé dělá to, co ho baví. Máme i organizované činnosti, při kterých se děti učí vzájemné komunikaci, toleranci a spolupráci.

Pokračujeme v projektu časopisu Pastelka „Jaro, léto, podzim, zima - celý rok je prima“. Měsíc listopad měl podnázev S „podzimníčky“ u čaje a svíčky. Zaměřili jsme se v něm zejména na práci s přírodninami.

Dále vyrábíme dárečky k vánocům, pracujeme s vlnou, zkoušeli jsme voskovou batiku, chodíme plavat, bruslit, venku hrajeme míčové a pohybové hry. Chodíme na počítače, ovšem ne na internet, ale hrajeme logické hry, a pracujeme s jednoduchými výukovými programy. Dále hrajeme didaktické a společenské hry, v poslední době velice oblíbenou hru s ekologickou tematikou Šetři a vyhraj.

Zkrátka a dobře, nenudíme se a nezahlíme. Jako příklad uvádím tyto dvě akce z poslední doby:

MŮJ PLYŠÁK

V miniprojektu Můj plyšák jsme si ověřili, že všechny děti, bez ohledu na to, jakými způsoby projevují svou individualitu, mají své oblíbené plyšové hračky, se kterými si povídají, vnímají je jako součást svého světa, jako jakýsi symbol jistoty. Každý si přinesl svého oblíbeného plyšáka a všem ho představil.

Řekl jeho jméno, kdy ho dostal, od koho a předvedl, jak si se svým mazlíkem, muchláčkem anebo třeba šušínkem, jak jim děti obecně říkají, povídá. Nejlepší na tom všem bylo, že ani ti rádobí zlobilové a „tvrďáci“ se za své city k sametovým mazlíkům nestyděli. Udělali jsme společné foto a děti si pak své oblíbence nakreslily, což se opravdu povedlo.

Strávily jsme milé odpoledne mezi medvědy, psy, dinosaury, tučňáky, tygry, kačery, jednorožci, ježky ale i mezi rybami, kočkami, opicemi a dokonce spidermány.

DRAKIÁDA

V pátek 20. 11. jsme na stráni za „vodárnou“ uspořádali s druhým oddělením školní družiny již několikrát odloženou Drakiádu.

Přes obavy, zda nám i tentokrát nedělá vítr „čáru přes rozpočet“ jsme se vydali na volné prostranství za zahrádkami a nově stavěnými domy. Nevypadalo to na kdovíjak perfektní podmínky pro pouštění draků, ovšem nakonec se všem podařilo vzlétnout. Barevných plastových „účastníků“ nebylo moc

a tak ti, kteří draka neměli, pomáhali svým kamarádům, neboť na draka by měli být vždycky raději dva.

Touto akcí jsme si tedy zase o kousek rozvinuli nejen technickou zručnost a šikovnost, ale i spolupráci a komunikaci. Nejlépe šlo vzdušné kormidlování draka Kláre Besserové s Eliškou Krunčíkovou, Natálce Bujné, Míše Galovičové se Sabinou Zitovou, Radkovi Slukovi a Ondrovi Jeníčkovi.

Za pomoc chválím Vojtu Sádeckého, Aleše Zahradníka, Járu Smoleňáka a Matěje Hnízдила.

černobílé perličky

SKVĚLÝ VÝKON POVLÁKŮ NA MISTROVSTVÍ ČECH

Trojice našich malých šachistů se proboujela na mistrovství Čech do 10 let, které uspořádal oddíl ve Stráži pod Ralskem pod záštitou šachového svazu České republiky. Akce začínala už v pátek po poledni, takže mě, Aleše Zahradníka, Davida Pecha a Matyáše Schicka vyzvedla řidička p. Zahradníková přímo ve škole. Zabloudili jsme jen trošičku - v Mimoni na té největší a nejprehlednější křižovatce, prý chyba navigátora.....

Hrálo se na 9 kol, partie se zapisovaly. To je výhoda, pak se mohou - je-li zápis čitelný - zanalyzovat. Skoro ve všech případech se to povedlo!

Hráčů se sjela pěkná řádka, o titul a postup na republiku bojovalo celkem 60 kluků a holek z nejrůznějších koutů Čech. Jak to všechno dopadlo?

Podle očekávání nakonec nejvíce bodů, 5,5 získal Aleš Zahradník, o bod méně 4,5 získali David s Matyášem. Aleš skončil na výborném 12.místě a to může hrát stejnou kategorii i příští rok. David s Matyášem se umístili zhruba v polovině startovní listiny a i to je pěkný výsledek.

Kluci výborně reprezentovali náš oddíl a obec, za což jim patří dík.

ŠACHISTÉ I. STUPNĚ ZŠ PŘEBORNÍKY OKRESU, STARŠÍ ZÍSKALI STŘÍBRO!

Celkem 105 hráčů se sešlo v kulturním domě v Ústí nad Labem, aby se utkali o titul přeborníka okresu. Pokud byla škola schopna sestavit 4 členné družstvo, hrálo se i o postup do krajského kola. V naší škole se šachy hrají již 10 let a tak borců Povrláků jelo celkem dvanáct. V mladší kategorii nás reprezentovali: Aleš Zahradník, Vít Svo-

boda, David Pech, Matyáš Schick, Vojta Wimmer. Potvrdili roli favorita a zvítězili, i když velmi těsně o půl bodu před ZŠ Elišky Krásnohorské. Výborné individuální výkony předvedli Aleš Zahradník- 2.místo mezi jednotlivci- a David Pech- 4.místo.

Mnohem více a o to víc příjemně překvapili naši druhostupňoví. Šachy již závodně nehrají, jenže se ukázalo- to se nezapomíná. Kdo hrál? Tomáš Hadraba, Tomáš Jeníček, Dan Bartoš, Martina Svobodová, Adriana Redžalari. Dále jim pomáhali v družstvu druháci Adam Janoušek a Jirka Verbný, kteří dokázali porazit několik mnohem starších soupeřů. 2.místo a postup do krajského kola je velkým úspěchem pro naši školu.

Obě družstva cestují 22.1.2010 do Chomutova na krajské kolo, držme jim palce.

Mgr. Michal Bürgermeister

MIKULÁŠSKÉ ŘÁDĚNÍ

5. prosince se uskutečnila tradiční zábavná akce školy „Mikulášské řádění“. Téměř šedesát dětí, rodičů a dalších příznivců školy se přišlo pobavit, zasportovat si, ale také posílit své mozkové buňky. A to vše na netradičních disciplínách, které se odehrávaly ve všech pavilonech školy. Velké poděkování patří organizátorům - členům sdružení „Rodiče Povrly“, řadě zaměstnanců školy, ale také žákům 9. třídy. Díky sponzorům, kteří zajistili sladkosti, byly všechny děti odměněny. Akce se líbila a každý odcházel příjemně naladěný na večerní návštěvu čerta a Mikuláše.

ŠKOLA

+rodiče+děti

EKO

zprávičky z naší školičky

NAŠE ŠKOLA OPĚT ZVÍTĚZILA!!!

1. prosince se konalo v ústeckém Domě dětí a mládeže slavnostní vyhlášení **15. ročníku soutěže Zelená škola**, vyhlašované Centrem ochránců přírody Tilia a Domem dětí a mládeže v Ústí nad Labem. Úvodního slova se ujal ředitel DDM pan Eichler. Podle jeho slov bylo velice těžké vyhodnotit v každé kategorii tři nejlepší školy, neboť svými aktivitami v oblasti ochrany přírody soutěžící školy nastavují každoročně laťku stále výš a výš, což pan ředitel velmi ocenil a poděkoval všem učitelům za velký kus odvedené práce. Vlastního vyhlášení vítězů v jednotlivých kategoriích se ujal zástupce ředitele pan Černý, který si neodpustil zmínit opakované úspěchy naší školy i školky ve svých kategoriích. S napětím očekávala naše školní delegace výsledky letošního ročníku, nicméně k naší radosti jsme se opět umístili na **1.místě v kategorii škol základních**. Poděkování si určitě zaslouží všichni, kteří se na tomto velkém úspěchu podíleli. **Velkou radost měla i delegace ze školky při naší základní škole, která získala ve své kategorii krásné 3. místo!** Také moc gratulujeme.

Hana Vaněčková

STRÍPKY z mateřské školy

LOUČENÍ SE STARÝM ROKEM

Tak nám ten podzim nějak rychle utekl a už tu bude konec roku. Počasí nám až na malé probuzení zimy v půlce října přeje a tak jsme si užili všichni hodně akcí. V přírodě jsme kromě sběru plodů a listů prošli s dětmi naší „naučnou stezku“ kolem školy a z nasbíraných plodů jsme si vyrobili krásná zvířátka. Vyzkoušeli jsme si jak létají draci na „Drakiádě“, vařili jsme ovocné čaje plné vitamínů, podívali se do Planetária v Teplicích a pan Rendl nás fotil

na „vánoční foto“. V průvodu jsme lampionkama posvětili broučkům na cestu do postýlek a pečovali o kytičky na třídách i v prostorech MŠ. V soutěži o titul „Zelená škola“ jsme se umístili na hezkém 3. místě.

A co nás ještě čeká? Školka už má uvnitř jiný kabátek - přece vánoční s nádechem zimy. Za pomoci šikovných rodičů jsme upekli vánoční perníčky a vyrobili si pěkné předměty na „vánočním tvoření“. Dopoledne v centru domácnost pekli s rodiči vanilkové rohlíč-

ky. Abychom si vychutnali kouzlo předvánočního času, sešli jsme se na vánoční besídku. Rodičům se rozzářili oči, když viděli své ratolesti, jak se snaží udělat jim radost hezkou písničkou a básničkou. V místním kostelíku jsme zpívali vánoční koledy. Pro děti je ještě připravený vánoční hudební pořad v budově školy 22.12. v dopoledních hodinách.

Pak už hurá na prázdniny s rodiči a babičkami. Sněhu si letos asi moc děti neužijí, ale určitě se jim oči rozzáří u vánočního stroměčku.

Za celý kolektiv MŠ Povrly přeji všem hezké prožití Vánoc, prázdnin, veselého Silvestra a do příštího roku šťastné vykročení, hodně zdraví a spokojených dnů plných radosti.

S. Duchačová

Zábava

Trocha předvánoční zábavy

Jmenovka

Podle dat najdi v kalendáři jména.

Jejich první písmena vepiš do čtverečků.

U

12. 10.

30. 11.

11. 9.

21. 3.

1. 8.

18. 9.

20. 2.

30. 6.

7. 6.

16. 7.

4. 4.

...a tenhle znáte?

Ptá se paní Nováková Pepíčka, jaké
Byly Vánoce.

„Jako obyčejně“ povídá Pepíček.

„Tatínek dostal bačkory, které mu byly
velké, maminka svetr, který jí byl malý,
sestra košilku, která jí byla dlouhá, jen
já dostal hodinky, které mi byly akorát.

„Co jsi dostal k Vánocům?“

„Auto...“

„Ty brďo, tomu říkám dárek!“

„Nech mě domluvit! Autoatlas!“

Chvalouš e získávají

Ada Redžalari a Mája Balogová: za sepsání dotazníku pro žáky na téma Zneužívání návykových látek
- kouření a alkohol. Dotazník bude dán žákům 4. - 9. ročníku.

Vánoční stromeček

PRVNÍ STROMEK SE OBJEVIL UŽ V 16. STOLETÍ

České slovo Vánoce pochází z doby, kdy existovaly nosovky, a projevuje zřejmou souvislost s německým předkřesťanským Weihnachten, které je odvozeno z germánského „in den wihen nahten“, tedy „ve svatých nocích“. Výraz „vánacé“ měl i v češtině lidovou povahu a jeho prapůvodní význam je vcelku nejasný.

Pravděpodobně souvisel s pohanským svátkem zimního slunovratu a ukazuje na větší počet zimních posvátných nocí v předkřesťanské době. Toto pojmenování neproniklo do oficiálního liturgického jazyka, kterým byla ještě staroslověnština.

ADVENT

Advent je církví stanovené přípravné předvánoční období. Jeho vznik se kryje s vládou Karla Velikého. Délka adventu nebyla všude stejná pohybovala se od čtyř do osmi týdnů. Postupně se trvání adventu ustálilo na čtyřtýdenní období, které začíná nedělí nejbližší 30. listopadu. V dnešní době je symbolizován především věncem se čtyřmi svícemi, které se v každou předvánoční neděli postupně zapalují.

VÁNOČNÍ STROMEK

Chvojí a různé zelené větvičky plnily původně nikoliv ozdobnou, ale ochrannou funkci. Pastýři je zastrkávali za vrata chléva jako záštitu dobytka před vším zlým. Hospodáři zase za trámy v chalupe, aby chránili svou rodinu.

S vánoční zelení se mylně spojuje dnes tak oblíbený vánoční stromek. Jeho původ je prokazatelně německý a je spjat s měšťanským prostředím. Za první doloženou zprávu o osvětleném stromku uvnitř budovy se považuje zmínka v brémenské kronice z roku 1570. Jednalo se o jedli ozdobenou sladkostmi, datlemi a papírovými květinami v cechovní budově místních řemeslníků.

Pravděpodobně nejstarší svědectví o vánočním stromku v soukromém domě pochází z roku 1642 ze Štrasburku. V 17. a 18. století se zvyk zdobit stromek šířil po Německu zejména mezi vyššími vrstvami. Roku 1816 je zaznamenán první vánoční stromek na rakouském císařském dvoře. V době německofrancouzské války (1870-1871) se razila idea stromku jako pravého německého symbolu Vánoc.

V českých zemích se vlastenci myšlenkou zdobit o Vánocích stromek bránili a poukazovali na to, že to není zvyk slovanský a jeho stáří u nás ani v městech nesahá za hranice 19. století. Nicméně v německé literatuře se objevuje zmínka o prvním zdobeném stromku v Čechách roku 1827 na nejmenovaném panství. V roce 1843 píše Pražské noviny o kupování stromků v Praze jako o běžné věci. Na venkově se však vánoční stromek ujímal až od šedesátých let 19. století.

Vesnice v blízkosti měst a zámků přejímaly tuto novotu dříve než ty odlehlejší. Zámožnější venkovské rodiny zavedly zvyk před rodinami chudými. Stromky se zavěšovaly u stropu nebo stály na stolku.

Zpočátku se zdobily jen skromně. Dávaly se na ně perníčky, domácí pečivo, sušené ovoce, podomácku vyrobené ozdoby z papíru a svíčky. Zhruba po roce 1900 vytlačily stromky definitivně do té doby velmi oblíbené staročeské jesličky.

JAK VYBRAT VÁNOČNÍ STROMEČEK

Umělý, nebo pravý? Toto rozhodnutí záleží zcela na nás, na našich potřebách a podmínkách. Argumenty typu „umělé stromky jsou ekologičtější než pravé, šetří přírodu“ jsou nepravdivé výmysly, nejspíše výplod distributorů a jejich snahy zvýšit odbyt.

Pravé (přírodní) vánoční stromky jsou původem z nutných probírek v lesních školkách nebo z plantáží, takže kvůli Vánocům naše hvozdy rozhodně neprořídnou.

Za současných technologických možností je možné pořídit téměř dokonalou imitaci různých druhů dřevin (smrk, jedle, borovice), která vydrží neomezeně dlouho, je nenáročná na údržbu a neopadáva na koberec. Ceny se pohybují od stákorů za dvacet centimetrůvá stromeček

po několik tisíc za veliký a dobře opracovaný kus. Obecně záleží na velikosti a kvalitě provedení. Vůni lze nahradit osvěžovačem vzduchu s lesním oděrem a přeci jen poněkud neživotný vzhled zakrýt umným ozdobením. S likvidací není problém, pokud ji provedeme zodpovědně a vyhodíme už nechtěný umělý stromek do tříděného odpadu.

PRAVÝ STROMEČEK VONÍ...

Atmosféra Vánoc je pro většinu z nás stále spjata s nenapodobitelnou vůní pryskyřice a schnoucími jehličí. Aby vydržela co nejdéle a nevypřichala hned na Štěpána, je potřeba při nákupu sledovat vzhled jehlic, který vypovídá o stavu celého stromku. Jehlice by neměly být zažloutlé, snadno lámatelné a neměly by opadávat ani po silnějším zatřepání větvíčkou. Je-li stromek při prodeji svázan, necháme ho rozvázat, lépe tak vynikne hustota větví a případné vady.

Smrk je nejčastějším druhem vánočního stromku. Vyznačuje se rovným vzrůstem a drobnými jehlicemi, které jsou po opadu poměrně náročné na úklid. Pečlivě proto kontrolujeme, jestli neopadávají už při nákupu. U smrků je žádoucí dostatečná hustota a rovnoměrné rozmístění větvíček.

Borovice je vzrůstu nepravidelného. Nehledáme u ní tedy dokonalou souměrnost, ale spíše vyhovující křivost. Důležitý je počet pater, které by měly být minimálně tři na metr a půl výšky.

Jedle a stříbrný smrk jsou až desetkrát dražší než české probírkové stromky. Na plantážích se jim věnuje velká pozornost, proto jsou pravidelné a husté.

JE POTŘEBA SE O NĚJ STARAT...

Musíme si uvědomit, že na uříznutý stromek působí dva vlivy: degradační procesy, probíhající v mrtvých buňkách a vysychání. První je velmi žádoucí, protože vůně vánočního stromku jsou vlastně odpařující se vonné silice z rozbitých buněk a vytékající smůly. Naproti tomu ztráta vody je pro vánoční stromek doslova zhoubná.

Oba procesy je nutné co nejvíce pozdržet, proto před Štědrým dnem uchováme stromek v chladu a vlhku, nejlépe za oknem, na balkóně, v lodžii nebo v nevytápěném sklepě. Nevadí, když trochu přemrzne, o to více pak voní. O Vánocích stromek umístíme co nejbližší oknu a do místnosti, kde nevystupuje teplota příliš vysoko. Výhodné je použít stojánek, do něhož je možné lít vodu.

Dvouměsíčník základní a mateřské školy v Povrlech • Vydává firma MAPA, vydavatelství Ústí nad Labem ve spolupráci se Základní školou a mateřskou školou v Povrlech • Náklad tohoto vydání je 250 kusů • Výtisk je neprodejný • Redakční rada: šéfredaktorka: Bc. Karla Jaklová, dětskou redakční radu tvoří zástupci jednotlivých tříd.